

หน่วยย่อยที่ 3

การออกแบบการจัดการเรียนรู้การแก้ปัญหาแบบร่วมมือ (Collaborative Problem Solving)

1. สาระสำคัญ

การออกแบบการจัดการเรียนรู้การแก้ปัญหาแบบร่วมมือจะช่วยในการวางแผนพัฒนาผู้เรียนให้มีการทำงานร่วมกัน แก้ปัญหาร่วมกัน สามารถเกิดสมรรถนะสำคัญ เพื่อนำไปสู่เป้าหมายเดียวกันได้ประสบผลสำเร็จ และพึงพอใจของทุกฝ่าย

2. วัตถุประสงค์

เพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมสามารถออกแบบการจัดการเรียนรู้การแก้ปัญหาแบบร่วมมือ (Collaborative Problem Solving)

3. เวลา

จำนวน 6 ชั่วโมง

4. เนื้อหาการอบรม

การออกแบบการจัดการเรียนรู้การแก้ปัญหาแบบร่วมมือ (Collaborative Problem Solving)

5. กิจกรรมการอบรม

ลำดับที่	กิจกรรม	สื่อ/อุปกรณ์ที่ใช้	เวลาที่ใช้
1	<ul style="list-style-type: none"> วิทยากรให้ผู้เข้ารับการอบรมศึกษา ใบความรู้ที่ 1-3 เรื่องการออกแบบการจัดการเรียนรู้การแก้ปัญหาแบบร่วมมือ และบรรยายประกอบ ผู้เข้าอบรมระดมความคิดสรุปองค์ความรู้ และนำเสนอผลงาน แลกเปลี่ยนเรียนรู้ 	<ul style="list-style-type: none"> ใบความรู้ที่ 1-3 PowerPoint หน่วยย่อยที่ 3(1) 	60 นาที
2	วิทยากรให้ผู้เข้ารับการอบรมแบ่งกลุ่มทำ ใบกิจกรรมที่ 5 การออกแบบการจัดการเรียนรู้การแก้ปัญหาแบบร่วมมือ เรื่อง เทียบงานวันลอยกระทง	<ul style="list-style-type: none"> ใบกิจกรรมที่ 5 PowerPoint หน่วยย่อยที่ 3 (1) 	60 นาที
3.	ผู้เข้ารับการอบรมนำเสนอผลงานกลุ่มและร่วมกันวิพากษ์	<ul style="list-style-type: none"> ใบกิจกรรมที่ 5 	90 นาที
4.	วิทยากรให้ผู้เข้ารับการอบรมทำใบกิจกรรมที่ 6 การออกแบบการจัดการเรียนรู้การแก้ปัญหาแบบร่วมมือ เรื่อง วันสุนทรภู่	<ul style="list-style-type: none"> ใบกิจกรรมที่ 6 PowerPoint หน่วยย่อยที่ 3 (1) 	60 นาที

ลำดับที่	กิจกรรม	สื่อ/อุปกรณ์ที่ใช้	เวลาที่ใช้
5.	ผู้เข้ารับการอบรมนำเสนอผลงานกลุ่มและร่วมกันวิพากษ์	<ul style="list-style-type: none"> ใบกิจกรรมที่ 6 	60 นาที
6.	วิทยากรบรรยายสรุปความรู้ เรื่อง การแก้ปัญหาแบบร่วมมือ (Collaborative Problem Solving)	<ul style="list-style-type: none"> PowerPoint หน่วยย่อยที่ 3 (2) 	30 นาที

6. สื่อประกอบการฝึกอบรม

6.1 ใบความรู้ ได้แก่

- 6.1.1 ใบความรู้ที่ 1 การประเมินด้านการแก้ปัญหาแบบร่วมมือของ PISA 2015
- 6.1.2 ใบความรู้ที่ 2 การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ
- 6.1.3 ใบความรู้ที่ 3 ลักษณะภาระงานในกระบวนการแก้ปัญหาแบบร่วมมือตามแนว PISA

6.2 ใบกิจกรรม ได้แก่

- 6.2.1 ใบกิจกรรมที่ 5 การออกแบบการเรียนรู้การแก้ปัญหาแบบร่วมมือ
สถานการณ์ที่ 1 : เทียบงานวันลอยกระทง
- 6.2.2 ใบกิจกรรมที่ 6 การออกแบบการเรียนรู้การแก้ปัญหาแบบร่วมมือ
สถานการณ์ที่ 2 : วันสุนทรภู่

6.3 PowerPoint หน่วยย่อยที่ 3

- 6.3.1 การออกแบบการจัดการเรียนรู้การแก้ปัญหาแบบร่วมมือ (Collaborative Problem Solving)
- 6.3.2 สรุปหน่วยการอบรม การแก้ปัญหาแบบร่วมมือ (Collaborative Problem Solving)

7. การประเมินผลการอบรม

การนำเสนอการออกแบบการจัดการเรียนรู้การแก้ปัญหาแบบร่วมมือ

กิจกรรมหน่วยย่อยที่ 3

ตอนที่ 1

การรู้เรื่องการออกแบบการจัดการเรียนรู้การแก้ปัญหาแบบร่วมมือ

เวลา 1 ชั่วโมง

คำชี้แจง

1. แบ่งกลุ่มๆ ละ 5-6 คน
2. เลือกประธาน เลขานุการกลุ่ม
3. ให้แต่ละกลุ่มศึกษาใบความรู้ทั้งหมด เพื่อระดมความคิดสรุปองค์ความรู้ในรูปแบบที่แปลกใหม่ และน่าสนใจ พร้อมนำเสนอต่อที่ประชุม
4. ใบความรู้ ประกอบด้วย
  - 4.1 ใบความรู้ที่ 1 การประเมินด้านการแก้ปัญหาแบบร่วมมือของ PISA 2015
  - 4.2 ใบความรู้ที่ 2 การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ
  - 4.3 ใบความรู้ที่ 3 ลักษณะภาระงานในกระบวนการแก้ปัญหาแบบร่วมมือตามแนว PISA

ใบความรู้ที่ 2

การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ

(ที่มา : บัญญัติ ชำนาญกิจ)

การเรียนรู้แบบร่วมมือเป็นวิธีหนึ่งซึ่งส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้แบบมีส่วนร่วมซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์ที่สัมพันธ์กับชีวิตจริง ได้รับการฝึกฝนทักษะกระบวนการแสวงหาความรู้ ทักษะการบันทึกความรู้ ทักษะการคิด ทักษะการจัดการกับความรู้ ทักษะการแสดงออก ทักษะการสร้างความรู้ใหม่ และทักษะการทำงานเป็นกลุ่ม จัดว่าเป็นวิธีเรียนที่สามารถนำมาประยุกต์ให้เหมาะสมกับการเรียนการสอนที่มีคุณภาพได้อีกวิธีหนึ่ง และเป็นวิธีเรียนที่ควรนำมาใช้ได้ดีกับการเรียนการสอนปัจจุบัน เพื่อให้การเรียนรู้ของนักเรียนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

ความหมายของการเรียนรู้แบบร่วมมือ

การเรียนรู้แบบร่วมมือ เป็นการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางที่นักเรียนมีความสามารถแตกต่างกันโดยแบ่งนักเรียนเป็นกลุ่มเล็กๆ ในการเรียนรู้ร่วมกัน มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกัน ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น มีการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ซึ่งนักเรียนจะบรรลุถึงเป้าหมายของการเรียนรู้ได้ก็ต่อเมื่อสมาชิกคนอื่นๆ ในกลุ่มไปถึงเป้าหมายเช่นเดียวกัน ความสำเร็จของตนเองก็คือ ความสำเร็จของกลุ่มด้วย

ลักษณะการเรียนรู้แบบร่วมมือ

1. การสร้างความรู้สึกพึ่งพากันทางบวกให้เกิดขึ้นในกลุ่มนักเรียน (Positive Interdependence) วิธีการที่ทำให้นักเรียนเกิดความรู้สึกพึ่งพากันจะต้องจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้มีการพึ่งพากันในด้านการได้รับประโยชน์จากความสำเร็จของกลุ่มร่วมกัน เช่น รางวัลหรือคะแนน และพึ่งพากันในด้านกระบวนการทำงาน เพื่อให้งานกลุ่มสามารถบรรลุได้ตามเป้าหมายโดยมีการกำหนดบทบาทของแต่ละคนที่เท่าเทียมกันและสัมพันธ์ต่อกันจึงจะทำให้งานสำเร็จ และการแบ่งงานให้นักเรียนแต่ละคนในกลุ่มให้มีลักษณะที่ต่อเนื่องกัน ถ้าขาดสมาชิกคนใดจะทำให้งานดำเนินต่อไปไม่ได้

2. การมีปฏิสัมพันธ์ที่ส่งเสริมกันระหว่างนักเรียน (Face-to-face Promotive Interaction) คือนักเรียนในแต่ละกลุ่มจะมีการอภิปราย อธิบาย ซักถาม แลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน เพื่อให้สมาชิกแต่ละคนในกลุ่มเกิดการเรียนรู้ และการเรียนรู้เหตุผลซึ่งกันและกัน ให้ข้อมูลย้อนกลับเกี่ยวกับการทำงานของตน สมาชิกในกลุ่มมีการช่วยเหลือ สนับสนุน กระตุ้น ส่งเสริมและให้กำลังใจกันและกันในการทำงานและการเรียน เพื่อให้ประสบผลสำเร็จบรรลุเป้าหมายของกลุ่ม

3. ความรับผิดชอบของสมาชิกแต่ละบุคคล (Individual Accountability) คือ ความรับผิดชอบในการเรียนรู้ของสมาชิกแต่ละคนโดยต้องทำงานที่ได้รับมอบหมายอย่างเต็มความสามารถ ต้องรับผิดชอบในผล การเรียนรู้ของตนเองและของเพื่อนสมาชิกในกลุ่ม ทุกคนในกลุ่มจะรู้ว่าใครต้องการความช่วยเหลือ ส่งเสริม สนับสนุนในเรื่องใด มีการกระตุ้นกันและกันให้ทำงานที่ได้รับมอบหมายให้สมบูรณ์ มีการตรวจสอบเพื่อให้แน่ใจว่า นักเรียนเกิดการเรียนรู้เป็นรายบุคคลหรือไม่ โดยสมาชิกทุกคนในกลุ่มต้องมีความมั่นใจ และพร้อมที่จะได้รับการทดสอบเป็นรายบุคคล เพื่อเป็นการประกันว่า สมาชิกทุกคนในกลุ่มมีความรับผิดชอบร่วมกันกับกลุ่ม

4. ทักษะระหว่างบุคคลและทักษะการทำงานกลุ่มย่อย (Interpersonal and Small Group Skills)

การทำงานกลุ่มย่อยจะต้องได้รับการฝึกฝนทักษะทางสังคมและทักษะในการทำงานกลุ่ม เพื่อให้สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ดังนั้น นักเรียนควรจะต้องทำความรู้จักกัน เรียนรู้ลักษณะนิสัย และสร้างความไว้วางใจในกันและกัน รับฟังและยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่นอย่างมีเหตุผล รู้กลวิธีในการติดต่อสื่อสาร และสามารถตัดสินใจแก้ปัญหา ข้อขัดแย้งในการทำงานร่วมกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ

5. กระบวนการกลุ่ม (Group Process) เป็นกระบวนการทำงานที่มีขั้นตอนหรือวิธีการที่จะช่วยให้การดำเนินงานของกลุ่มเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและบรรลุเป้าหมายได้ โดยสมาชิกกลุ่มต้องทำความเข้าใจในเป้าหมายการทำงาน วางแผนปฏิบัติงานและดำเนินงานตามแผนร่วมกัน และที่สำคัญ จะต้องมีการประเมินผลงานของกลุ่ม การประเมินกระบวนการทำงานกลุ่ม ตลอดจนการประเมินบทบาทของสมาชิกว่า สมาชิกแต่ละคนในกลุ่มสามารถปรับปรุงการทำงานของตนให้ดีขึ้นได้อย่างไร สมาชิกทุกคนในกลุ่มช่วยกันแสดงความคิดเห็น และตัดสินใจว่าควรมีการปรับปรุง หรือเปลี่ยนแปลงอะไร และอย่างไร ดังนั้น กระบวนการกลุ่มที่มีประสิทธิภาพจึงเป็นเครื่องมือสำคัญที่นำไปสู่ความสำเร็จในการเรียนรู้ของกลุ่ม

ประโยชน์ของการเรียนรู้แบบร่วมมือ

การเรียนรู้แบบร่วมมือเป็นวิธีการเรียนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ทำให้นักเรียนได้ทำงานร่วมกัน มีเป้าหมายในการทำงานร่วมกัน อันจะทำให้มีทักษะในการทำงานกลุ่ม ซึ่งมีนักการศึกษาได้กล่าวถึงประโยชน์ของการเรียนรู้แบบร่วมมือไว้ ดังนี้

จอห์นสัน และจอห์นสัน (Johnson and Johnson. 1987 : 27 - 30) กล่าวถึงประโยชน์ของการเรียนรู้แบบร่วมมือไว้ สรุปได้ 9 ประการ ดังนี้

1. นักเรียนเก่งที่เข้าใจคำสอนของครูได้ดี จะเปลี่ยนคำสอนของครูเป็นภาษาพูดของนักเรียน แล้วอธิบายให้เพื่อนฟังได้ และทำให้เพื่อนเข้าใจได้ดีขึ้น
2. นักเรียนที่ทำหน้าที่อธิบายบทเรียนให้เพื่อนฟัง จะเข้าใจบทเรียนได้ดีขึ้น
3. การสอนเพื่อนเป็นการสอนแบบตัวต่อตัวทำให้นักเรียนได้รับความเอาใจใส่และความสนใจมากยิ่งขึ้น
4. นักเรียนทุกคนต่างก็พยายามช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เพราะครูคิดคะแนนเฉลี่ยของทั้งกลุ่มด้วย
5. นักเรียนทุกคนเข้าใจดีว่าคะแนนของตนมีส่วนช่วยเพิ่มหรือลดค่าเฉลี่ยของกลุ่ม ดังนั้น ทุกคนต้องพยายามปฏิบัติหน้าที่ของตนเองอย่างเต็มความสามารถ เพื่อให้กลุ่มประสบความสำเร็จ
6. นักเรียนทุกคนมีโอกาสฝึกทักษะทางสังคม มีเพื่อนร่วมกลุ่ม และเป็นการเรียนรู้วิธีการทำงานเป็นกลุ่มซึ่งจะเป็นประโยชน์มากเมื่อเข้าสู่ระบบการทำงานอันแท้จริง
7. นักเรียนได้มีโอกาสเรียนรู้กระบวนการกลุ่ม เพราะในการปฏิบัติงานร่วมกันนั้นก็ต้องมีการทบทวนกระบวนการทำงานของกลุ่มเพื่อให้ประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน หรือคะแนนของกลุ่มดีขึ้น
8. นักเรียนเก่งจะมีบทบาททางสังคมในชั้นมากขึ้น เขาจะรู้สึกว่าเขาไม่ได้เรียนหรือหลบไปท่องหนังสือเฉพาะตน เพราะเขาต้องมีหน้าที่ต่อสังคมด้วย
9. ในการตอบคำถามในห้องเรียน หากตอบผิดเพื่อนจะหัวเราะ แต่เมื่อทำงานเป็นกลุ่ม นักเรียนจะช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ถ้าหากตอบผิดก็ถือว่าผิดทั้งกลุ่ม คนอื่น ๆ อาจจะทำให้ความช่วยเหลือบ้าง ทำให้นักเรียนในกลุ่มมีความผูกพันกันมากขึ้น

อาเรนดส์ (Arends. 1994 : 345 – 346) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของการเรียนรู้แบบร่วมมือไว้ สรุปได้ 5 ประการ ดังนี้

1. **ด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน** การเรียนรู้แบบร่วมมือนี้เป็นการเรียนที่จัดให้นักเรียนได้ร่วมมือกันเรียนเป็นกลุ่มเล็กประมาณ 2 – 6 คน เพื่อให้บรรลุเป้าหมายทางการเรียนร่วมกัน นับว่าเป็นการเปิดโอกาสให้นักเรียนทุกคนในกลุ่มได้แสดงความคิดเห็นและแสดงออก ตลอดจนลงมือกระทำอย่างเท่าเทียมกัน มีการให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เช่น นักเรียนที่เก่งช่วยนักเรียนที่ไม่เก่ง ทำให้นักเรียนที่เก่งมีความรู้สึกภาคภูมิใจ รู้จักใช้เวลา และช่วยให้เข้าใจในเรื่องที่ตื้นเขิน ส่วนนักเรียนที่ไม่เก่งก็จะซาบซึ้งในน้ำใจเพื่อน มีความอบอุ่นรู้สึกเป็นกันเอง กล้าซักถามในข้อสงสัยมากขึ้น จึงง่ายต่อการทำความเข้าใจในเรื่องที่เรียน ที่สำคัญในการเรียนรู้แบบร่วมมือนี้ คือ นักเรียนในกลุ่มได้ร่วมกันคิด ร่วมกันทำงาน จนกระทั่งสามารถหาคำตอบที่เหมาะสมที่สุดได้ ถือว่าเป็นการสร้างความรู้ด้วยตนเอง ช่วยให้ความรู้ที่ได้รับเป็นความรู้ที่มีความหมายต่อนักเรียนอย่างแท้จริง จึงมีผลทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนสูงขึ้น

2. **ด้านการปรับปรุงความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล** การเรียนรู้แบบร่วมมือเปิดโอกาสให้นักเรียนที่มีภูมิหลังต่างกันได้มาทำงานร่วมกัน ฟังพาดซึ่งกันและกัน มีการรับฟังความคิดเห็นกัน เข้าใจและเห็นใจสมาชิกในกลุ่ม ทำให้เกิดการยอมรับกันมากขึ้น เกิดความสัมพันธ์ที่ดีต่อกันซึ่งจะส่งผลให้มีความรู้สึกที่ดีต่อผู้อื่นในสังคมมากขึ้น

3. **ด้านทักษะในการทำงานร่วมกันให้เกิดผลสำเร็จที่ดี และการรักษาความสัมพันธ์ที่ดีทางสังคม** การเรียนรู้แบบร่วมมือช่วยปลูกฝังทักษะในการทำงานเป็นกลุ่ม ทำให้นักเรียนไม่มีปัญหาในการทำงานร่วมกับผู้อื่น และส่งผลให้งานกลุ่มประสบผลสำเร็จตามเป้าหมายร่วมกัน ทักษะทางสังคมที่นักเรียนจะเกิดการเรียนรู้ได้แก่ ความเป็นผู้นำ การสร้างความไว้วางใจกัน การตัดสินใจ การสื่อสาร การจัดการกับข้อขัดแย้ง ทักษะเกี่ยวกับการจัดกลุ่มสมาชิกภายในกลุ่ม เป็นต้น

4. **ด้านทักษะการร่วมมือกันแก้ปัญหา** ในการทำงานกลุ่มสมาชิกกลุ่มจะได้รับทำความเข้าใจในปัญหา ร่วมกัน จากนั้นก็ระดมความคิดเห็นวิเคราะห์หาสาเหตุของปัญหา เมื่อทราบสาเหตุของปัญหา สมาชิกในกลุ่มก็จะแสดงความคิดเห็นเพื่อหาวิธีการแก้ไขปัญหากลุ่มให้เหตุผลซึ่งกันและกัน จนสามารถตกลงร่วมกันได้ว่า จะเลือกวิธีการใดในการแก้ปัญหาจึงจะเหมาะสม พร้อมกับลงมือร่วมกันแก้ปัญหามาตามขั้นตอนที่กำหนดไว้ ตลอดจนทำการประเมินกระบวนการแก้ปัญหาของกลุ่มด้วย

5. **ด้านการทำให้รู้จักและตระหนักในคุณค่าของตนเอง** ในการทำงานกลุ่ม สมาชิกกลุ่มทุกคนจะได้แสดงความคิดเห็นร่วมกัน การที่สมาชิกในกลุ่มยอมรับในความคิดเห็นของเพื่อนสมาชิกด้วยกัน ย่อมทำให้สมาชิกในกลุ่มนั้นมีความรู้สึกภาคภูมิใจในตนเอง และคิดว่าตนเองมีคุณค่าที่สามารถช่วยให้กลุ่มประสบผลสำเร็จได้

เทคนิคที่ใช้ในการเรียนรู้แบบร่วมมือ

เทคนิคการเรียนรู้แบบร่วมมือมีอยู่ 2 แบบ คือ เทคนิคที่ใช้ตลอดกิจกรรมการเรียนการสอนและเทคนิคที่ไม่ได้ใช้ตลอดกิจกรรมการเรียนการสอน ผู้สอนอาจจะเลือกใช้เทคนิคที่ไม่ใช้ตลอดกิจกรรมการเรียนการสอนในแต่ละชั่วโมง แต่อาจใช้ในขั้นนำ หรือสอดแทรกเข้าไปในกระบวนการจัดการเรียนการสอนขั้นตอนใดก็ได้ หรือใช้ในขั้นสรุป ขั้นทบทวน ขั้นวัดผลของคาบเรียนใดคาบเรียนหนึ่ง ตามที่ครูผู้สอนกำหนด

ตัวอย่างเทคนิควิธีเรียนรู้แบบร่วมมือในลักษณะต่าง ๆ

1. *เทคนิคการพูดเป็นคู่ (Rally robin)* เป็นเทคนิควิธีเรียนรู้แบบร่วมมือที่นักเรียนแบ่งเป็นกลุ่มย่อย แล้วครูเปิดโอกาสให้นักเรียนได้พูด ตอบ แสดงความคิดเห็นเป็นคู่ ๆ แต่ละคู่จะผลัดกันพูด และฟังโดยใช้เวลาเท่าๆ กัน (Kagan. 1995 : 35)
2. *เทคนิคการเขียนเป็นคู่ (Rally table)* เป็นเทคนิคคล้ายกับการพูดเป็นคู่ ต่างกันเพียงแต่ผลัดกันเขียนหรือวาดแทนการพูด (Kagan. 1995 : 35)
3. *เทคนิคการพูดรอบวง (Round robin)* เป็นเทคนิคที่เปิดโอกาสให้นักเรียนในกลุ่มผลัดกันพูดตอบ อธิบาย ซึ่งเป็นการพูดที่ผลัดกันทีละคนตามเวลาที่กำหนดจนครบ 4 คน (Kagan. 1995 : 32-33)
4. *เทคนิคการเขียนรอบวง (Round table)* เป็นเทคนิคที่เหมือนกับการพูดรอบวงแตกต่างกันที่เน้นการเขียนแทนการพูด เมื่อครูถามปัญหาหรือให้นักเรียนแสดงความคิดเห็น นักเรียนจะผลัดกันเขียนลงในกระดาษที่เตรียมไว้ทีละคนตามเวลาที่กำหนด (Kagan. 1995 : 34-35)
5. *เทคนิคการเขียนพร้อมกันรอบวง (Simultaneous round table)* เทคนิคนี้เหมือนการเขียนรอบวง แตกต่างที่เน้นให้สมาชิกทุกคนในกลุ่มเขียนคำตอบพร้อมกัน (Kagan. 1995 : 35)
6. *เทคนิคคู่ตรวจสอบ (Pairs check)* เป็นเทคนิคที่ให้สมาชิกในกลุ่มจับคู่กันทำงาน เมื่อได้รับคำถามหรือปัญหาจากครู นักเรียนคนหนึ่งจะเป็นคนทำและอีกคนหนึ่งทำหน้าที่เสนอแนะหลังจากที่ทำข้อที่ 1 เสร็จ นักเรียนคู่นั้นจะสลับหน้าที่กัน เมื่อทำเสร็จครบแต่ละ 2 ข้อ แต่ละคู่จะนำคำตอบมาและเปลี่ยนและตรวจสอบคำตอบของคู่อื่น (Kagan. 1995 : 32 - 33)
7. *เทคนิคพร้อมกันคิด (Numbered heads together)* เทคนิคนี้แบ่งนักเรียนเป็นกลุ่มด้วยกลุ่มละ 4 คน ที่มีความสามารถคละกัน แต่ละคนมีหมายเลขประจำตัว แล้วครูถามคำถามหรือมอบหมายงานให้ทำ จากนั้นให้นักเรียนได้อภิปรายในกลุ่มย่อยจนมั่นใจว่าสมาชิกในกลุ่มทุกคนเข้าใจคำตอบ ครูจึงเรียกหมายเลขประจำตัวผู้เรียน หมายเลขที่ครูเรียกจะเป็นผู้ตอบคำถามดังกล่าว (Kagan. 1995 : 28 - 29)
8. *เทคนิคการเรียงแถว (Line - ups)* เป็นเทคนิคที่ง่าย ๆ โดยให้นักเรียนยืนแถวเรียงลำดับภาพ คำ หรือสิ่งที่ครูกำหนดให้ เช่น ครูให้ภาพต่าง ๆ แก่ นักเรียน แล้วให้นักเรียนยืนเรียงลำดับภาพขั้นตอนของวงจรชีวิตของแมลง ห่วงโซ่อาหาร เป็นต้น (Kagan. 1995 : 25)
9. *เทคนิคการแก้ปัญหาด้วยจิ๊กซอว์ (Jigsaw problem solving)* เป็นเทคนิคที่สมาชิกแต่ละคนคิดคำตอบของตนไว้ แล้วนำคำตอบของแต่ละคนมารวมกัน เพื่อแก้ปัญหาให้ได้คำตอบที่สมบูรณ์เหมาะสมที่สุด (Kagan. 1995 : 32-33)
10. *เทคนิควงกลมซ้อน (Inside - outside circle)* เป็นเทคนิคที่ให้นักเรียนนั่งหรือยืนเป็นวงกลมซ้อนกัน 2 วง จำนวนเท่ากัน วงในหันหน้าออก วงนอกหันหน้าเข้า นักเรียนที่อยู่ตรงกับจับคู่กันเพื่อสัมภาษณ์ซึ่งกันและกัน หรืออภิปรายปัญหาร่วมกัน จากนั้นจะหมุนเวียนเพื่อเปลี่ยนคู่อื่นไปเรื่อย ๆ ไม่ซ้ำคู่กัน โดยนักเรียนวงนอกและวงในเคลื่อนไปในทิศทางตรงข้ามกัน (Kagan 1995 : 10)
11. *เทคนิคแบบมุมสนทนา (Corners)* เป็นเทคนิควิธีที่ครูเสนอปัญหาและประกาศมุมต่าง ๆ ภายในห้องเรียนแทนแต่ละข้อ แล้วนักเรียนแต่ละกลุ่มย่อยเขียนหมายเลขข้อที่ชอบมากกว่า และเคลื่อนเข้าสู่มุมที่เลือกไว้ นักเรียนร่วมกันอภิปรายภายในกลุ่มตามมุมต่าง ๆ หลังจากนั้น จะเปิดโอกาสให้นักเรียนในมุมใดมุมหนึ่ง อภิปรายเรื่องราวที่ได้ศึกษาให้เพื่อนในมุมอื่นฟัง (Kagan. 1995 : 20-21)
12. *เทคนิคการอภิปรายเป็นคู่ (Pair discussion)* เป็นเทคนิคที่ครูกำหนดหัวข้อหรือคำถาม แล้วให้สมาชิกที่นั่งใกล้กันร่วมกันคิดและอภิปรายเป็นคู่ (Kagan. 1995 : 35 อ้างถึงใน พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์. 2541 : 45)

13. *เทคนิคเพื่อนเรียน (Partners)* เป็นเทคนิคที่ให้นักเรียนในกลุ่มจับคู่เพื่อช่วยเหลือนักเรียนในบางครั้ง คู่หนึ่งอาจไปขอคำแนะนำ คำอธิบายจากคู่อื่น ๆ ที่คาดว่าจะมีความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวดีกว่า และเช่นเดียวกัน เมื่อนักเรียนคู่หนึ่งเกิดความเข้าใจที่แจ่มชัดแล้ว ก็จะเป็นผู้ถ่ายทอดความรู้ให้นักเรียนคู่อื่นๆ ต่อไป (อรพรรณ พรสีมา. 2540 : 17)

14. *เทคนิคการคิดเดี่ยว คิดคู่ ร่วมกันคิด (Think - pair - share)* เป็นเทคนิคที่เริ่มจากปัญหาที่ครูผู้สอน กำหนดให้นักเรียนแต่ละคนคิดหาคำตอบด้วยตนเองก่อนแล้วนำคำตอบไปอภิปรายกับเพื่อนที่เป็นคู่ จากนั้นจึงนำ คำตอบของแต่ละคู่อภิปรายพร้อมกัน 4 คน เมื่อมั่นใจว่าคำตอบของตนถูกต้องหรือดีที่สุด จึงนำคำตอบเล่า ให้เพื่อนทั้งชั้นฟัง (Kagan.1995 : 46 - 47 อ้างถึงใน พิมพันธ์ เดชะคุปต์. 2541 : 41 - 44)

15. *เทคนิคการทำเป็นกลุ่ม ทำเป็นคู่ และทำคนเดียว (Team - pair - solo)* เป็นเทคนิคที่ครูกำหนด ปัญหาหรืองานให้แล้วให้นักเรียนทำงานร่วมกันทั้งกลุ่มจนงานสำเร็จ จากนั้นจะแยกทำงานเป็นคู่จนงานสำเร็จ สุดท้ายนักเรียนแต่ละคนแยกมาทำเองจนสำเร็จได้ด้วยตนเอง (Kagan. 1995 : 10 อ้างถึงใน พิมพันธ์ เดชะคุปต์. 2541 : 41 - 45)

16. *เทคนิคการอภิปรายเป็นทีม (Team discussion)* เป็นเทคนิคที่ครูกำหนดหัวข้อหรือคำถาม แล้วให้นักเรียนทุกคนในกลุ่มร่วมกันระดมความคิด และพูดอภิปรายพร้อมกัน (Kagan. 1995 : 38 อ้างถึงใน พิมพันธ์ เดชะคุปต์. 2541 : 45)

17. *เทคนิคโครงการเป็นทีม (Team project)* เป็นเทคนิคที่เหมาะสมกับวิชาวิทยาศาสตร์มาก เทคนิคนี้ เริ่มจากครูอธิบายโครงการให้นักเรียนเข้าใจก่อนและกำหนดเวลา และกำหนดบทบาทที่เท่าเทียมกันของสมาชิกในกลุ่ม และมีการหมุนเวียนบทบาท แจกอุปกรณ์ต่าง ๆ ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันทำโครงการที่ได้รับมอบหมาย จากนั้นจะมีการนำเสนอโครงการของแต่ละกลุ่ม (Kagan. 1995 : 2-43)

18. *เทคนิคสัมภาษณ์เป็นทีม (Team - interview)* เป็นเทคนิคที่มีการกำหนดหมายเลขของสมาชิก แต่ละคนในกลุ่ม แล้วครูผู้สอนกำหนดหัวข้อและอธิบายหัวข้อให้นักเรียนทั้งชั้นสุ่มหมายเลขของนักเรียนในกลุ่ม ยื่นขึ้นแล้วให้เพื่อน ๆ ร่วมทีมเป็นผู้สัมภาษณ์และผลัดกันถาม โดยเรียงลำดับเพื่อนให้ทุกคนมีส่วนร่วมเท่า ๆ กัน เมื่อหมดเวลาตามที่กำหนดคนที่ถูกสัมภาษณ์นั่งลง และนักเรียนหมายเลขถัดไปจะถูกสัมภาษณ์หมุนเวียนเช่นนี้ เรื่อยไปจนครบทุกคน (Kagan. 1995 : 40-41)

19. *เทคนิคบัตรคำช่วยจำ (Color - coded co - op cards)* เป็นเทคนิคที่ฝึกให้นักเรียนจดจำข้อมูล จากการเล่นเกมที่ใช้บัตรคำถาม บัตรคำตอบ ซึ่งนักเรียนแต่ละกลุ่มที่เตรียมบัตรมาเป็นผู้ถาม และมีการให้คะแนน กับกลุ่มที่ตอบได้ถูกต้อง (Kagan. 1995 : 38)

20. *เทคนิคการสร้างแบบ (Formations)* เป็นเทคนิคที่ครูผู้สอนกำหนดวัตถุประสงค์หรือสิ่งที่ต้องการ ให้นักเรียนสร้าง แล้วให้นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันอภิปรายและทำงานร่วมกันเพื่อสร้างชิ้นงานหรือสาธิตงาน ที่ได้รับมอบหมาย เช่น ให้นักเรียนสาธิตว่าฤดูกาลเกิดขึ้นได้อย่างไร สาธิตการทำงานของกังหันลม สร้างวงจร ของห่วงโซ่อาหาร หรือสายใยอาหาร (Kagan. 1995 : 22)

21. *เทคนิคเกมส์ปัญหา (Send - a - problem)* เป็นเทคนิคที่นักเรียนสนุกกับเกม โดยนักเรียนทุกคนในกลุ่ม ตั้งปัญหาด้วยตัวเองคนละ 1 คำถามไว้ด้านหน้าของบัตร และคำตอบซ่อนอยู่หลังบัตร นักเรียนแต่ละคนในกลุ่ม กำหนดหมายเลขประจำตัว 1 - 4 เริ่มแรกนักเรียนหมายเลข 4 ส่งปัญหาของกลุ่มให้หมายเลข 1 ในกลุ่มถัดไป ซึ่งจะเป็นผู้อ่านคำถามและตรวจสอบคำตอบ ส่วนสมาชิกคนอื่นในกลุ่มตอบคำถาม ในข้อถัดไปจะหมุนเวียนให้ สมาชิกหมายเลขอื่นตามลำดับ คือ นักเรียนหมายเลข 2 เป็นผู้อ่านคำถาม และตรวจคำตอบจนครบทุกคนในกลุ่ม แล้วเริ่มใหม่ในลักษณะเช่นนี้ไปเรื่อย ๆ ในรอบต่อ ๆ ไป (Kagan. 1995 : 36 - 37)

22. *เทคนิคแลกเปลี่ยนปัญหา (Trade-a-problem)* เป็นเทคนิคที่ให้นักเรียนแต่ละคู่ตั้งคำถามเกี่ยวกับหัวข้อที่เรียนและเขียนคำตอบเก็บไว้ จากนั้นให้นักเรียนแต่ละคู่แลกเปลี่ยนคำถามกับเพื่อนคู่อื่น แต่ละคู่จะช่วยกันแก้ปัญหาจนเสร็จ แล้วนำมาเปรียบเทียบกับวิธีการแก้ปัญหาของเพื่อนเจ้าของปัญหานั้น (Kagan. 1995 : 59)

23. *เทคนิคแบบเล่นเลียนแบบ (Match mine)* เป็นเทคนิคที่ให้นักเรียนกลุ่มหนึ่งเรียงวัตถุที่กำหนดให้เหมือนกัน โดยผลัดกันบอกซึ่งแต่ละคนจะทำตามคำบอกเท่านั้นห้ามไม่ให้ดูกัน วิธีนี้ใช้ประโยชน์ในการฝึกทักษะด้านการสื่อสารให้แก่ นักเรียนได้ (Kagan. 1996 : 16)

24. *เทคนิคเครือข่ายความคิด (Team word – webbing)* เป็นเทคนิคที่ให้นักเรียนเขียนแนวคิดหลักและองค์ประกอบย่อยของความคิดหลัก พร้อมกับแสดงความสัมพันธ์ระหว่างความคิดหลักกับองค์ประกอบย่อยบนแผ่นกระดาษลักษณะของแผนภูมิความรู้ (Kagan. 1995 : 36)

*****

สงวนลิขสิทธิ์

ใบความรู้ที่ 3

ลักษณะภาระงานในกระบวนการแก้ปัญหาแบบร่วมมือตามแนว PISA

การประเมินประกอบด้วยภาระงานการแก้ปัญหาแบบร่วมมือในลักษณะต่าง ๆ ที่จะกระตุ้นให้เกิดการแสดงพฤติกรรมกรรมการแก้ปัญหาและการมีปฏิสัมพันธ์แบบต่างๆ ซึ่งอาจแบ่งประเภทได้ดังนี้

- 1) **การตัดสินใจเป็นกลุ่ม ; group decisions making tasks** (มีการโต้เถียง ชัดแย้ง โต้ว่าที่ การตกลง ประนีประนอม หรือการลงมติเพื่อนำไปสู่การตัดสินใจ)
- 2) **การประสานงานในกลุ่ม; group coordination tasks** (มีการทำงานร่วมกัน หรือการแก้ปัญหาแบบจิ๊กซอว์ ที่ข้อมูลสำคัญจะถูกเปิดเผยเพื่อแบ่งปันร่วมกัน)
- 3) **การสร้างชิ้นงาน; group production tasks** (กลุ่มร่วมกันสร้างชิ้นงาน เช่น การออกแบบผลิตภัณฑ์ การเขียนรายงาน ฯลฯ)

ทั้งนี้ รูปแบบภาระงานดังกล่าวสามารถใช้สอดแทรกลงในระยะต่างๆของสถานการณ์ (หน่วย; unit) หรือในข้อทดสอบ (item) ขึ้นอยู่กับทิศทางที่ข้อทดสอบดำเนินไป เช่น

การลงมติสร้างความเห็นชอบร่วมกัน (Consensus Building) กลุ่มต้องทำการตัดสินใจหลังจากที่ได้พิจารณามุมมอง ความคิดเห็น และข้อโต้แย้งของสมาชิกในกลุ่ม ผู้นำเผด็จการอาจขัดขวางการแบ่งปันข้อมูล มุมมอง ที่จะนำไปสู่ข้อสรุปที่ดีที่สุด และคุณภาพของการตัดสินใจอาจได้รับผลกระทบจากการตัดสินใจร่วมของสมาชิกที่รวดเร็วเกินไป และไม่ได้ผ่านการพิจารณาความซับซ้อนของปัญหาอย่างถี่ถ้วน (“ความคิดของกลุ่ม; group think”)

ปัญหาแบบจิ๊กซอว์ (Jigsaw Problems) เป็นวิธีการที่ทำให้เกิดการพึ่งพากันระหว่างผู้ร่วมแก้ปัญหา อันเป็นเงื่อนไขในการวัดการทำงานแบบร่วมมือกันของกลุ่ม สมาชิกแต่ละคนจะมีข้อมูล หรือทักษะต่างกันไป กลุ่มต้องรวบรวมข้อมูลและเชิญชวนให้แต่ละคนแสดงทักษะเพื่อนำไปสู่การบรรลุเป้าหมายของกลุ่ม ตระหนักว่า กลุ่มไม่สามารถบรรลุเป้าหมายได้เพราะคนเดียว และหากสมาชิกคนใดคนหนึ่งไม่ทำหน้าที่ เอาแต่พึ่งพาสมาชิกคนอื่น ก็จะส่งผลเสียต่อการประสบความสำเร็จตามเป้าหมายของกลุ่ม

การประนีประนอม/เจรจาต่อรอง (Negotiations) สมาชิกกลุ่มแต่ละคนมีข้อมูลมากน้อยต่างกัน และต่างก็มีเป้าหมายส่วนบุคคลของตนเอง ดังนั้น การประนีประนอม/เจรจาต่อรองในการเลือกข้อมูล และการส่งผ่านข้อมูลที่เลือก ทำให้บรรลุผลประโยชน์ตามเป้าหมายกลุ่มโดยรวม โดยที่ทุกฝ่ายต่างพอใจ

นอกจากนี้ ยังมีภาระงานการแก้ปัญหาแบบร่วมมือลักษณะอื่นๆที่อาจถูกนำมาใช้ ซึ่งเป็นกิจกรรมการทำงานแบบร่วมมือที่มีกำหนดเวลา (time constrained) มีกฎ ข้อบังคับพื้นฐาน (ground rules) ในการปฏิบัติ ตลอดจนการสร้างและเก็บรักษาความเข้าใจที่มีร่วมกันและระเบียบของกลุ่ม

กิจกรรมหน่วยย่อยที่ 3

ตอนที่ 2

การออกแบบการจัดการเรียนรู้การแก้ปัญหาแบบร่วมมือ

เวลา 3 ชั่วโมง

คำชี้แจง

1. แบ่งกลุ่ม ๆ ละ 3 คน
2. เลือกประธานและเลขานุการกลุ่ม
3. สมาชิกในกลุ่มร่วมกันออกแบบการจัดการเรียนรู้ตามสถานการณ์ที่กำหนดให้ เพื่อให้เกิดสมรรถนะการแก้ปัญหาแบบร่วมมือครอบคลุมทั้ง 3 สมรรถนะ ได้แก่
  - 3.1 การสร้างและเก็บรักษาความเข้าใจที่มีร่วมกัน
  - 3.2 การเลือกวิธีดำเนินการที่เหมาะสมในการแก้ปัญหา
  - 3.3 การสร้างและรักษาระเบียบของกลุ่ม
4. เขียนข้อสรุปลงในใบกิจกรรม
5. ตัวแทนกลุ่มนำเสนอที่ประชุม

แนวทางการบันทึกกิจกรรม

คำชี้แจง

การบันทึกความคิดเห็นหรือประเด็นลงในแบบบันทึกกิจกรรม

กิจกรรม/วิธีการ	ลักษณะของภาระงาน (การแก้ปัญหาแบบ ร่วมมือ)	สมรรถนะ	บทบาท นักเรียน	บทบาทครู
<p>บันทึกกิจกรรม/วิธีการที่สามารถนำไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาการแก้ปัญหาแบบร่วมมือของผู้เรียนที่มีองค์ประกอบ ขั้นตอน กระบวนการ ที่สามารถนำไปใช้ได้จริง เช่น</p> <ul style="list-style-type: none"> - กิจกรรม/รูปแบบ/วิธีการ/เทคนิคการเรียนรู้ - สถานการณ์ - สื่อนวัตกรรม - แหล่งการเรียนรู้ - มุมกิจกรรม - ศูนย์การเรียนรู้ <p>ตัวอย่าง : เทคนิคการแก้ปัญหาแบบจิ๊กซอว์ ขั้นที่ 1 สมาชิกแต่ละคนคิดคำตอบไว้ ขั้นที่ 2 สมาชิกแต่ละคนนำคำตอบมารวมกัน ขั้นที่ 3 กลุ่มวิเคราะห์จัดจำแนกเทคนิคการแก้ปัญหา ขั้นที่ 4 กลุ่มเลือกเทคนิคการแก้ปัญหาที่เหมาะสมของกลุ่ม</p>	<p>บันทึกประเภทและกิจกรรมการปฏิบัติ:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ การตัดสินใจเป็นกลุ่ม : การโต้เถียง ชัดแย้ง ได้ว่าที่การประนีประนอม/เจรจาต่อรอง หรือการลงมติ เพื่อนำไปสู่การตัดสินใจ ➤ การประสานงานในกลุ่ม : การทำงานร่วมกัน หรือการแก้ปัญหาแบบจิ๊กซอว์ที่ข้อมูลสำคัญจะถูกเปิดเผยเพื่อสื่อสารแบ่งปันร่วมกัน ➤ การสร้างชิ้นงาน : กลุ่มร่วมกันสร้างชิ้นงาน เช่น การออกแบบผลิตภัณฑ์ การเขียนรายงาน เป็นต้น 	<p>ระบุสมรรถนะในการแก้ปัญหาแบบร่วมมือ:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ การสร้างและเก็บรักษาความเข้าใจที่มีร่วมกัน ➤ การเลือกวิธีดำเนินการที่เหมาะสมในการแก้ปัญหา ➤ การสร้างและรักษาระเบียบของกลุ่ม 	<p>ให้บันทึกบทบาทของนักเรียนในแต่ละกิจกรรมแต่ละภาระงานแต่ละสมรรถนะว่านักเรียนต้องมีบทบาท/ต้องทำอะไรบ้าง เช่น</p> <ul style="list-style-type: none"> - ร่วมอภิปราย - แสดงความคิดเห็น - ให้ข้อมูลต่างๆ - ร่วมตัดสินใจ - ร่วมแก้ปัญหาเป็นต้น 	<p>ให้บันทึกบทบาทของครูในแต่ละกิจกรรมแต่ละภาระงานแต่ละสมรรถนะว่าครูต้องมีบทบาทอะไรบ้าง เช่น</p> <ul style="list-style-type: none"> - สังเกตพฤติกรรม - การร่วมกิจกรรม - กระตุ้นให้นักเรียนแสดงความคิดเห็น - ให้คำแนะนำแนวทางการแก้ปัญหาแบบร่วมมือเป็นต้น

คำอธิบาย:

ช่อง “กิจกรรม/วิธีการ” ให้บันทึก:

➤ กิจกรรม/วิธีการที่สามารถนำไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาการแก้ปัญหาแบบร่วมมือของผู้เรียน ที่มีองค์ประกอบ ขั้นตอนกระบวนการ ที่สามารถนำไปใช้ได้จริง เช่น

- กิจกรรม/ รูปแบบ/วิธีการ/เทคนิคการเรียนรู้
- สถานการณ์
- สื่อนวัตกรรม
- แหล่งการเรียนรู้ มุมกิจกรรม ศูนย์การเรียนรู้

ตัวอย่างเช่น

เทคนิคการแก้ปัญหาแบบจิ๊กซอว์

ขั้นที่ 1 สมาชิกแต่ละคนคิดคำตอบไว้

ขั้นที่ 2 สมาชิกแต่ละคนนำคำตอบมารวมกัน

ขั้นที่ 3 กลุ่มวิเคราะห์จัดจำแนกเทคนิคการแก้ปัญหา

ขั้นที่ 4 กลุ่มเลือกเทคนิคการแก้ปัญหาที่เหมาะสมของกลุ่ม

ช่อง “ลักษณะของภาระงาน” ให้บันทึกประเภทและกิจกรรมการปฏิบัติ:

➤ การตัดสินใจเป็นกลุ่ม : การโต้เถียง ขัดแย้ง โต้ว่าที่ การประนีประนอม/เจรจาต่อรอง หรือการลงมติเพื่อนำไปสู่การตัดสินใจ

➤ การประสานงานในกลุ่ม : การทำงานร่วมกัน หรือการแก้ปัญหาแบบจิ๊กซอว์ ที่ข้อมูลสำคัญจะถูกเปิดเผยเพื่อสื่อสารแบ่งปันร่วมกัน

➤ การสร้างชิ้นงาน : กลุ่มร่วมกันสร้างชิ้นงาน เช่น การออกแบบผลิตภัณฑ์ การเขียนรายงาน เป็นต้น

ช่อง “สมรรถนะ” ให้ระบุสมรรถนะในการแก้ปัญหาแบบร่วมมือ:

- การสร้างและเก็บรักษาความเข้าใจที่มีร่วมกัน
- การเลือกวิธีดำเนินการที่เหมาะสมในการแก้ปัญหา
- การสร้างและรักษาระเบียบของกลุ่ม

ช่อง “บทบาทนักเรียน” ให้บันทึกบทบาทของนักเรียนแต่ละกิจกรรม แต่ละภาระงาน แต่ละสมรรถนะว่านักเรียนต้องมีบทบาท/ต้องทำอะไรบ้าง เช่น

- ร่วมอภิปราย
  - แสดงความคิดเห็น
  - ให้ข้อมูลต่างๆ
  - ร่วมตัดสินใจ
  - ร่วมแก้ปัญหา
- เป็นต้น

ช่อง “บทบาทครู” ให้บันทึกบทบาทของครูแต่ละกิจกรรม แต่ละภาระงาน แต่ละสมรรถนะ ว่าครูต้องมีบทบาทอะไรบ้าง เช่น

- สังเกตพฤติกรรม
- การร่วมกิจกรรม
- กระตุ้นให้นักเรียนแสดงความคิดเห็น
- ให้คำแนะนำแนวทางการแก้ปัญหาแบบร่วมมือ
เป็นต้น

สงวนลิขสิทธิ์

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมสำหรับวิทยากรการอบรม

สมรรถนะ การแก้ปัญหาแบบร่วมมือ	การสังเกตพฤติกรรมกลุ่ม	ระดับการเกิดสมรรถนะ
1. การสร้างและเก็บรักษา ความเข้าใจที่มีร่วมกัน	การระดมความคิดในกลุ่ม มีข้อขัดแย้งหรือตกลงกันไม่ได้	ยังไม่เกิดเกิดสมรรถนะใด
2. การเลือกวิธีดำเนินการที่ เหมาะสมในการแก้ปัญหา	- การระดมความคิดในกลุ่ม มีข้อขัดแย้ง ไม่ตรงเป้าหมาย ที่เป็นแนวทางในการดำเนินงาน	การเกิดสมรรถนะระดับต่ำ
3. สร้างและรักษาระเบียบ ของกลุ่ม	- ย้ำคิดย้ำทำ กลับไปเริ่มต้นใหม่ - ความคิดเห็นออกนอกกลุ่มนอกทาง งานไม่สำเร็จ - ไม่รักษากฎ ระเบียบ แนวทางการทำงานกลุ่ม	
	การระดมความคิดในกลุ่มมีข้อมูล เพียงพอสำหรับการดำเนินงาน ต่อไป	การเกิดสมรรถนะระดับสูง

คณะทำงาน

ที่ปรึกษา

1. นายกมล รอดคล้าย	เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
2. นางรัตนา ศรีเหรัญ	รองเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
3. นายรังสรรค์ มณีเล็ก	รองเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
4. นายอนุสรณ์ พูเจริญ	รองเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
5. นางสุกัญญา งามบรรจง	ผู้อำนวยการสำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา

ผู้รับผิดชอบโครงการ

กลุ่มพัฒนากระบวนการเรียนรู้ สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา

1. นางสาวกัญนิภา พรหมณพิทักษ์	รองผู้อำนวยการสำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา
2. นางผาณิต ทวีศักดิ์	นักวิชาการศึกษา
3. นางสาววรรณ ขุนศรี	นักวิชาการศึกษา
4. นางบุษริน ประเสริฐรัตน์	นักวิชาการศึกษา
5. นางสาวจรรยาศรี แจบไธสง	นักวิชาการศึกษา
6. นางสาวภัทรา ด่านวิวัฒน์	นักวิชาการศึกษา
7. นางสาวขวัญฤดี ลิขรรณ	นักวิชาการศึกษา

คณะทำงานครั้งที่ 1 การยกร่างชุดฝึกอบรม

1. นางประไพศรี พุ่มชูศักดิ์	ข้าราชการบำนาญ
2. นายกระจาย คงสง	ศึกษานิเทศก์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต ๑
3. นายสุทธิ สุวรรณपाल	ศึกษานิเทศก์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต ๑
4. นางจรีรัตน์ ปานพรหมินทร์	ศึกษานิเทศก์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่
5. นางนิตยา กนิษฐ์	ศึกษานิเทศก์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต ๑
6. นางสาวจงกลณี จันทพงษ์	ศึกษานิเทศก์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุทัยธานี เขต ๑
7. นางกัญญา วัฒนถาวร	ศึกษานิเทศก์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต ๑๐
8. นางเยาวลักษณ์ เกษรเกศรา	ครู โรงเรียนอนุบาลแม่เมาะ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต ๑

9. นางสาวไฉรัตน์ ใจน้อม	ครู โรงเรียนหนองจอกพิทยานุสรณ์ สำนักงานเขตหนองจอก
10. นางผาณิต ทวีศักดิ์	นักวิชาการศึกษา สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา
11. นางสาวภัทรา ต่านวิวัฒน์	นักวิชาการศึกษา สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา
12. นางณัฐา เพชรธนู	นักวิชาการศึกษา สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา
13. นางสาวขวัญฤดี ลีวรรณ	นักวิชาการศึกษา สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา

คณะทำงานครั้งที่ 2 การปรับปรุงชุดฝึกอบรม

1. นางประไพศรี พุ่มชูศักดิ์	ข้าราชการบำนาญ ศึกษานิเทศก์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต ๑
2. นายกระจาย คงสง	ศึกษานิเทศก์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต ๑
3. นายสุทธิ สุวรรณपाल	ศึกษานิเทศก์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่
4. นางจรีรัตน์ ปานพรหมมินทร์	ศึกษานิเทศก์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่
5. นางนิตยา กนิษฐ	ศึกษานิเทศก์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต ๑
6. นางสาวจงกลณี จันทรงษ์	ศึกษานิเทศก์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุทัยธานี เขต ๑
7. นางกัญญา วัฒนถาวร	ศึกษานิเทศก์ สำนักงานเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษาเขต ๑๐
8. นางเยาวลักษณ์ เกษรเกศรา	ครู โรงเรียนอนุบาลแม่เมาะ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต ๑
9. นางสาวไฉรัตน์ ใจน้อม	ครู โรงเรียนหนองจอกพิทยานุสรณ์ สำนักงานเขตหนองจอก
10. นางผาณิต ทวีศักดิ์	นักวิชาการศึกษา สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา
11. นางสาวภัทรา ต่านวิวัฒน์	นักวิชาการศึกษา สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา
12. นางสาวขวัญฤดี ลีวรรณ	นักวิชาการศึกษา สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา

คณะทำงานครั้งที่ 3 การทดลองใช้และบรรณาธิการชุดฝึกอบรม

1. นางประไพศรี พุ่มชูศักดิ์	ข้าราชการบำนาญ
2. นายกระจาย คงสง	ศึกษานิเทศก์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต ๑
3. นายสุทธิ สุวรรณपाल	ศึกษานิเทศก์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต ๑
4. นางจรีรัตน์ ปานพรหมมินทร์	ศึกษานิเทศก์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่
5. นางนิตยา กนิษฐ์	ศึกษานิเทศก์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต ๑
6. นางสาวจงกลณี จันทพงษ์	ศึกษานิเทศก์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุทัยธานี เขต ๑
7. นางกัญญา วัฒนถาวร	ศึกษานิเทศก์ สำนักงานเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษาเขต ๑๐
8. นางเยาวลักษณ์ เกษรเกศรา	ครู โรงเรียนอนุบาลแม่เมาะ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต ๑
9. นางสาวไฉรัตน์ ใจน้อม	ครู โรงเรียนหนองจอกพิทยานุสรณ์ สำนักงานเขตหนองจอก
10. นางผาณิต ทวีศักดิ์	นักวิชาการศึกษา สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา
11. นางสาวภัทรา ด่านวิวัฒน์	นักวิชาการศึกษา สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา
12. นางสาวขวัญฤดี ลีวรรณ	นักวิชาการศึกษา สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา

ผู้เรียบเรียงและจัดทำฉบับสมบูรณ์

1. นางผาณิต ทวีศักดิ์	นักวิชาการศึกษา สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา
2. นางสาวภัทรา ด่านวิวัฒน์	นักวิชาการศึกษา สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา

ผู้บรรณาธิการครั้งสุดท้าย

1. นายปรีชาญ เดชศรี	ผู้เชี่ยวชาญพิเศษอาวุโส สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
2. นางสุกัญญา งามบรรจง	ผู้อำนวยการสำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา
3. นางสาวกัญนิภา พรหมณ์พิทักษ์	รองผู้อำนวยการสำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา